

Obsah

I.	Úvod	2
	1. Dôvody a ciele obstarania	2
	2. Spôsob spracovania dokumentu.....	2
	3. Základná charakteristika obce.....	3
	4. Vymedzenie obce	3
II.	Vízia obce	3
III.	Audit zdrojov	4
	1. Prírodné zdroje a podmienky.....	4
	2. Kultúrne a historické zdroje	5
	3. Ľudské, spoločenské zdroje a inštitúcie.....	7
	4. Materiálne zdroje	11
IV.	SWOT analýza.....	14
V.	Problémová analýza	15
VI.	Ciele	15
VII.	Akčný plán	17
VIII.	Monitorovanie a hodnotenie.....	21
IX.	Zoznam použitých podkladov	22
X.	Zoznam použitých skratiek	23

I. Úvod

1. Dôvody a ciele obstarania

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Mošurov je strategický dokument, ktorý je súčasťou úspešného manažmentu vidieka, potrebného pre efektívnu realizáciu rozvojových projektov obce za účelom zvýšenia kvality života na vidieku. PHSR je tiež nevyhnutným nástrojom pre čerpanie prostriedkov z predvstupových a povstupových fondov EÚ a iných mimorozpočtových finančných prostriedkov.

Zákomom č. 416/2001 Z.z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky, boli kompetencie obcí pre oblasť regionálneho rozvoja vymedzené predovšetkým v rovine tvorby strategických a plánovacích dokumentov. Takýmto dokumentom je aj Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Mošurov, ktorý je spracovaný podľa zákona č. 503/2001 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja. Základným cieľom podpory regionálneho rozvoja je zabezpečenie vyváženého hospodárskeho a sociálneho rozvoja SR, odstránenie alebo zmiernenie hospodársko – sociálnych rozdielov medzi regiónmi.

PHSR je nástrojom obce pre usmerňovanie aktivít v obci tak, aby smerovali k rozvoju ekonomickej aj sociálnej oblasti, s cieľom zlepšenia kvality života obyvateľov v jej území.

2. Spôsob spracovania dokumentu

Spracovanie PHSR obce Mošurov prebiehalo od júla 2007 do februára 2008. Audit zdrojov obce bol zostavený za pomoci obecného úradu, poslaneckého zboru, spoločenských organizácií, dobrovoľníkov a existujúcich odborných dokumentov a štatistických údajov. Strategická časť dokumentu bola prevzatá z pracovných stretnutí mikroregiónu a prispôbena podmienkam obce. Akčný plán PHSR bol spracovaný na zasadnutia za prítomnosti zástupcov samosprávy.

Tento dokument je otvorený. Je ho možné dopĺňať, a tým pružne reagovať na potreby rozvoja obce, subjektov v nej pôsobiacich a jej obyvateľov.

Schválené Obecným zastupiteľstvom obce Mošurov

Dňa: 02.04. 2008

uznesenie č: 4

pečiatka a podpis starostu obce

3. Vymedzenie obce

Obec Mošurov patrí na základe územno-správneho členenia do okresu Prešov, Prešovský kraj. Obec leží v severovýchodnej časti Šarišskej vrchoviny, v nadmorskej výške 398 m. a z geografického hľadiska ide o malú obec. Obec je vzdialená 17 km severne od okresného mesta Prešov, vzdušnou čiarou 12 km.

Územie obce je na severe ohraničené hranicou katastrálneho územia obce Závadka, na severozápade obce Hradisko na severovýchode obce Geraltov, na východe obcou Malý Slivník, Veľký Slivník a Žatkovce, na juhozápade obcou Terňa a na juhu katastrálnym územím obce Záhradné. Dĺžka katastrálnych hraníc je 13 410 m.

4. Základná charakteristika obce

Obec vznikla v 13.storočí, najstaršia zmienka o tejto obci je z roku 1259, keď kráľ Belo IV. darovacou listinou daroval mošurovský majetok, ktorý bol súčasťou ternianskeho majetku istému Adamovi, pochádzajúcemu z Poľska. V písomnostiach z 15. – 16. storočia sa obec nazývala Adamfelde – vo význame Adamove Pole. Slovenský názov dediny Mošurov sa do písomnosti dostal až v 16. storočí. V 15. storočí bol Mošurov stredne veľkou dedinou. Obnovený Mošurov bol koncom 16. storočia malou dedinou s výlučne poddanským obyvateľstvom. Dušou obce je rímsko-katolícky kostol zasvätený svätému Joachimovi a svätej Anne.

Dnes žije v obci Mošurov 164 obyvateľov.

V obci vykonáva svoju činnosť obecný úrad, ktorý sa nachádza v spoločných priestoroch s kultúrnym domom. Rozhodovacím orgánom v činnosti obce je Obecné zastupiteľstvo, ktoré má v súčasnosti 5 členov. V budove OcÚ sa nachádza obchod , ktorý zásobuje obyvateľov rozličným tovarom.

II. Vízia obce

Vízia rozvoja obce v horizonte do roku 2013:

Mošurov bude atraktívnou obcou s kvalitnými podmienkami bývania a dobudovanou infraštruktúrou, v ktorej žijú občania v dobrých medziľudských vzťahoch. Obyvatelia sa budú aktívne podieľať na kultúrno – spoločenskom dianí v obci a spoločne sa budú starať o čistotu životného prostredia v obci, a to najmä za aktívnej spoluúčasti detí a mládeže, Mošurov bude atraktívnou obcou pre rozvoj vidieckej turistiky a agroturistiky.

III. Audit zdrojov

1. Prírodné zdroje a podmienky

Pôda

Celková rozloha katastra obce Mošurov má 544 ha.

Poľnohospodárska pôda v k.ú. obce predstavuje 345,5 ha, čo je 63,5 % pôdneho fondu obce. Z toho najväčšie zastúpenie má orná pôda.

Z celkovej výmery 198,5 ha nepoľnohospodárskej pôdy, čo je 36,5 % pôdneho fondu najväčšie zastúpenie majú lesné porasty. / tab.č. 1.1/

Tab.č. 1.1 – Využitie pôdneho fondu obce Mošurov

obec	SPOLU	poľnohospodárska pôda (ha)				nepoľnohospodárska pôda (ha)				
		orná pôda	trvalé kultúry	TTP	spolu	lesná pôda	vodná plocha	zastavaná plocha	ostatná pôda	spolu
Mošurov	544	226,5	-	119	345,5	151	5,5	41	1	198,5

Zdroj: vlastný prieskum,

Na pôde hospodária poľnohospodárske spoločnosti, SHR a venujú sa pestovaniu najmä krmovín, olejovín, obilnín, v živočíšnej výrobe chovu hovädzieho dobytku a oviec.

Lesy

Lesy v obci zaberajú 151 ha. Z hľadiska vlastníctva lesnej pôdy, väčšinovými vlastníckmi sú fyzické osoby. Lesy SR š.p. majú z celkovej výmery v prenájme – správe 135,3 ha. Prevzatá lesná pôda fyzickými osobami – vlastníckmi je 15,7 ha. /tabuľka č. 1.2. /

Tab.č. 1.2 - Vlastníctvo lesnej pôdy v Mošurove

obec	výmera spolu (ha)	Lesy SR, š.p.	urbár/ pozemkové spoločenstvo	cirkev	fyzické osoby	obec
Mošurov	151 ha	135,3	-	-	15,7	-

Zdroj: Lesy SR, š.p., Prešov, vlastný prieskum

Voda

Hlavným vodným tokom pretekajúcim katastrálnym územím obce Mošurov je miestny potok Mošurovanka, ktorý pramení v nadmorskej výške 551 m n. m. v Ondavskej vrchovine, severozápadne od obce Závadka. Preteká severo - južným smerom, cez intravilán obce a priberá ľavostranné a pravostranné miestne toky. Najväčším pravostranným prítokom je Závadský potok.

Nitrátová direktíva

Nitrátová direktíva je súborom opatrení smerujúcich k zníženiu možností znečistenia vodných zdrojov (povrchové aj podzemné) dusičnanmi, ktoré môžu pochádzať z minerálnych hnojív a z hospodárskych hnojív (maštalný hnoj, hnojovica, močovka), a to vtedy, keď sú aplikované v nadmerných dávkach a v nesprávnom čase, alebo keď sú zle uskladňované.

Nariadením vlády SR na území SR sú vyčlenené zraniteľné oblasti, v ktorých hospodáriace poľnohospodárske subjekty sú povinné rešpektovať osobitné zásady hospodárenia. Osobitné zásady hospodárenia pre poľnohospodárske subjekty **platia aj poľnohospodárske subjekty hospodáriace v obci Mošurov**

Ďalšie zraniteľné oblasti nachádzajúce sa na území Mikroregiónu Stráže. uvedené v tab.č.1.3

Tab.č. 1.3 – Obce mikroregiónu Stráže a zaradené do zraniteľných oblastí

mikroregión	počet obcí	obce MR
Mikroregión Stráže	17	Demjata, Fintice, Fulianka, Geraltov, Gregorovce, Hubošovce, Kapušany, Lada, Malý Slivník, Mošurov , Šarišská Poruba, Terňa, Tulčík, Uzovce, Veľký Slivník, Veľký Šariš, Záhradné

Zdroj: www.vupu.sk, 2004

Konkrétne zásady hospodárenia na produkčných blokoch kategórií A, B, C sú podrobne uvedené v „Program hospodárenia“ – www.vupu.sk
Všeobecné zásady hospodárenia v zraniteľných oblastiach sú uvedené v Kódexe správnej poľnohospodárskej praxe, ktorý bol schválený vo vedení MP SR. Dokumenty ako aj ďalšie informácie sú dostupné na vysunutom pracovisku VÚP a OP v Banskej Bystrici. /tab.č.1.4/

Tab.č. 1.4 - Výskumný ústav pôdoznanectva a ochrany pôdy

Výskumný ústav pôdoznanectva a ochrany pôdy – pracovisko Banská Bystrica	
Mládežnícka 3 974 04 Banská Bystrica	tel.: 048/ 41 352 72, fax: 048/ 42 304 73 e-mail: kobza.vupop@isternet.sk

Zdroj: www.vupu.sk

2. Kultúrne a historické zdroje

Historické zdroje

Obec je písomne doložená z roku 1259, vznikla však na starom osídlení. Bola majetkom kráľa Belu IV., ktorý ju daroval spolu s mošurovským majetkom istému Adamovi, pochádzajúcemu z Poľska. Od tohto vlastníka sa datuje aj prvotný názov obce Adamfelde – Adamove Pole. Až listina z roku 1383 /listina Spišskej Kapituly/ menovite uvádza dedinu Mošurov, spoľahlivé informácie o dedine sú až v listine kráľa Žigmunda z roku 1405. V písomnostiach z 15. – 16. storočia sa vyskytuje pravidelne pod názvom Adamfelde – v preklade Adamovo pole. Hoci je isté, že názov je odvodený od osobného mena Adam, v písomných prameňoch nemožno overiť prípadný vlastnícky vzťah zemana Adama k mošurovskému majetku v 13. – 14. storočí.

Slovenský názov Mošurov sa do písomných prameňov dostal až v roku 1582.

Je pravdepodobné, že tento názov bol pôvodným názvom poľa, ktoré bolo súčasťou chotára Terne alebo Malého Slivníka. Do roku 1405 bol majetkom hradného panstva Šariš a vo vlastníctve zemana Mikuláša, resp. vdove po ňom patrilo ešte okolo roku 1427. V tomto roku /1427/ bol postavený aj rímskokatolícky kostol svätého Joachima a svätej Anny, neskôr v roku 1725 bol prestavaný v klasicistickom slohu. V roku 1432 Mošurovský majetok získali od kráľa šľachtici z Rozhanoviec. Neskôr v roku 1512 Mikuláš Németh tento majetok prepúšťa rodine Tarczayovcov za výmenu. V roku 1427 boli sedliacke domácnosti zdanené od 14 port, takže Mošurov bol stredne veľkou dedinou. Koncom 16. storočia patrilo Mošurov Bornamiszovcom. Štefan Bornamisza, narodený v roku 1680, je v archívnych materiáloch uvádzaný v spojení s obcami Mošurov a Terňa od roku 1709. On, spolu s manželkou Annou Ghillány sa pravdepodobne pričínili vo veľkej miere pri výstavbe kostola sv. Joachima a sv. Anny. Nad súsoším Kalvárie sa dnes nachádzajú dva erby, vpravo je erb rodiny Bornamisza a vľavo erb rodiny Ghillány. Bornamiszovci bývali v kaštieli nad Mošurovom a v roku 1800 sa presťahovali do Terne a okolo 1870 do Krivian. Majetok v Mošurove sa dostal po praslici do rodiny Bánó. Kaštieľ bol po skončení I. svetovej vojny zbúraný. V súčasnej dobe sa zachoval z kaštieľa iba múr vybudovaný z pieskovca, ale nie v celej svojej dĺžke.

Podľa prvého oficiálneho sčítania ľudu v roku 1869 mala obec 195 obyvateľov a v roku 1880 o 31 obyvateľov menej, teda 164. V roku 1890 zaznamenávame nárast počtu obyvateľov na 185. Od tohto sčítania po rok 1921 je výrazný pokles, čo ovplyvnila vojna a nízka ekonomická úroveň. Obyvatelia sa venovali väčšinou remeslám a poľnohospodárstvu.

V roku 1988 občania obce Mošurov začali stavať v lese „Pod opáleným brehom“ kaplnku sv. Apolónie. Postavili ju na počesť toho, že počas vojny v septembri 1944 šťastne tam prežili niekoľko dní. V čase 2. svet. vojny pri prechode frontu – Obec – ako miesto operácií slovenských partizánov a vojakov sa musela pred nebezpečím nemicov vysťahovať do neďalekých lesov. Najlepším úkrytom jej bolo práve miesto na čistinke, kde kedysi stála kaplnka sv. Apolónie. Podľa rozprávania starých obyvateľov Mošurova, podnetom k založeniu kaplnky sv. Apolónie bolo vyličenie bolesti zubov vnučky Bornemisu, ktorá chodievala piť vodu z prameňa vyvierajúceho na tomto mieste.

V roku 1709 podľa archívnych dokumentov správcom panstva Mošurov bol práve šľachtic István Bornemisza. Do kaplnky umiestnil sochu sv. Apolónie, ktorá v pravej ruke držala zubné kliešte /sv. Apolónia zomrela ako mučenica/. Od toho času uplynula dlhá doba a zanechala i na tomto pamätníku stopy, takže na pôvodnom mieste z kaplnky zostali len rozvaliny. Na výstavbe kaplnky sa podieľali miestni občania. Jedni viac iní menej, ale všetkým sme vďační, že aj keď sľub splnili po 45 rokoch ale predsa. Kaplnku vybudovali v jesenných a jarných mesiacoch 1988-1989. Bude to pamätník na dlhé roky aj pre budúce generácie.

Kultúrne zdroje

Hmotné kultúrne dedičstvo obce tvoria urbanisticko – architektonické štruktúry obce, ľudové staviteľstvo s regionálnymi prvkami. Najstaršie zachovaná stavba „Sypanec“ pochádzal z roku 1878 a so súhlasom Pamiatkového úradu v Prešove bol v roku 1991 zbúraný. Bol postavený z kameňa /pieskovec/. Zachovala sa pôvodná zástavba v centre obce – murované domy z 19. storočia, so sedlovou strechou, podlomenicou a doskovým štítom orientované do ulice.

Okrem hmotného kultúrneho dedičstva sa v obci dodnes zachovali aj prvky nehmotného kultúrneho dedičstva vo forme ľudových tradícií, zvykov a expozícií významných osobností, ktoré sa v obci narodili. Jedným z mnohých slovenských rodákov, ktorí v minulom storočí prispeli k vedeckému poznaniu prírody, je aj Ján Matis, od roku 1905 Mathiász, najvýznamnejšia osobnosť v šľachtení viniča hroznorodého v Uhorsku – Slovák,

rodák z Mošurova. Jeho kolekcie viniča z kríženia domácich, ale i zahraničných odrôd získavali hlavné ceny na svetových výstavách .

Ján Matis sa narodil 22. 2.1838 v Mošurove, v dedinke pod Čergovským pohorím, kde sa vždy darilo aj ovocinárstvu a jeho šľachtenie dodnes má svoju tradíciu.

V čase narodenia Jána Matisa mala obec Mošurov iba 22 domov a 185 obyvateľov, s ktorých sa v rokoch 1880 – 1910 niekoľko rodín vysťahovalo za prácou do USA.

V roku 1866 si pokusne založil malý vinohrad v záhrade svojho svokra Jozefa Gerharda.

Poznávajúc stále viac a viac veľký význam stolového hrozna vo výžive človeka i jeho skrášľujúcu funkciu v životnom prostredí , usilovne zhromažďoval jeho odrody z celej Európy a aj z Ameriky. Za niekoľko rokov vyskúšal do 1600 vypestovaných odrôd a na základe taxonómie zaviedol do nich systém a rovnako aj do ich obchodných názvov.

Na svetových výstavách vo Viedni, v Oradei, v Petrohrade, Paríži, Bruseli a ďalších získaval významné ocenenia v podobe zlatých medaily. V tejto dobe sa z jeho kvalitných odrôd na dolnozemskej parcelách vysadilo ročne od 800 tisíc do 1 milióna sadeníc, najmä stolového hrozna. Z vinohradníckych prameňov sa dozvedáme, že Ján Matis vyšľachtil, alebo bol spoluautorom približne 3500 odrôd viniča. Z jeho najznámejších odrôd hodno spomenúť Triumf Jána Mathiásza, Perlu Kečkémetu, Poklad Kečkémetu, Čbiansku perlu, no najmä ním v roku 1916 vyšľachtenú Kráľovnú vinohradov. Ako významná osobnosť vinohradníctva pôsobil na Slovensku v oblasti Košíc, Tokajskej oblasti na východnom Slovensku a následne po presťahovaní do Maďarska pôsobil v maďarskej vinárskej oblasti Tokaj.

Meno Jána Mathiásza /pod silnejúcim tlakom maďarizácie si s nevôľou v roku 1905, 16 rokov pred smrťou zmenil priezvisko na Mathiász./ Zomrel dňa 4. decembra 1921 v Kečkémete, kde bolo uvedené, že zomrel „významný Maďar“. Nedajme si ho privlastniť, len jednej strane, patrí slovenskému národu i Mošurovčanom, tí naň nezabúdajú, sú naň hrdí.

Kultúrne a historické pamiatky

Na území Mikroregiónu Stráže sa nachádza spolu niekoľko kultúrnych pamiatok zapísaných v Ústrednom zozname pamiatkového fondu, z toho 1 z nich sa nachádza v obci Mošurov /tab.č.2.1/

Tab.č.2.1 - Zoznam kultúrnych pamiatok v obci Mošurov h v Ústrednom zozname pamiatkového fondu

Obec	Pamiatka	Bližšie určenie	Vznik	Zmeny	Sloh
Mošurov	kostol	rímskokatolícky svätého Joachima a svätej Anny	1427 a 1725	1973-74	klasicizmus

Zdroj: ÚPN MR

3. Ľudské, spoločenské zdroje a inštitúcie

Demografia

Obec Mošurov eviduje v súčasnosti 164 obyvateľov, čo predstavuje za sledované desaťročné obdobie nárast o 21 %, t.j. o 30 ľudí viac ako v roku 1994. Najväčší nárast v tomto období nastal v rokoch 1994 – 1996, kedy počet obyvateľov vzrástol o 27 ľudí. /tab.č.3.1/

Tab.č. 3.1 – Vývoj počtu obyvateľov v obci Mošurov

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Mošurov	134	137	138	153	155	154	158	157	158	160

Zdroj: Obec Mošurov 2004

Tab.č. 3.2 – Prehľad počtu a demografického rozdelenia obyvateľov v obci Mošurov

	OBYVATEĽSTVO			SPOLU
	predproduktívne	produktívne	poproduktívne	
	%	%	%	
ženy	8,4	30,0	11,1	77
muži	10,8	33,8	5,9	80
Mošurov	19,2	63,8	17,0	157

Zdroj: SODB,2001

Predproduktívne obyvateľstvo v obci Mošurov mierne prevyšuje počet obyvateľov v poproduktívnom veku, a to o 2 %.

Obyvateľstvo v produktívnom veku predstavuje 63,8 % obyvateľov. /tab.3.2/

V predproduktívnom veku prevažuje mužská populácia nad ženskou o viac ako 2 %, podobne ako v produktívnom veku. V poproduktívnom veku je situácia opačná - ženská populácia prevyšuje mužskú o viac ako 5 %. /tab.č.3.2 /

Trendy v demografii:

Tab.č. 3.3 – Prirodzený prírastok/úbytok v obci Mošurov

rok	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
narodení	2	4	1	3	4	-	2	1	-	1
zomrelí	2	-	-	1	7	1	2	2	5	-
+/-	-	+4	+1	+2	-3	-1	-	-1	-5	+1

Zdroj: Obec Mošurov, 2004

Do roku 1997 pôrodnosť mierne prevyšovala úmrtnosť v obci, prípadne bola na rovnakej úrovni. Od roku 2000 zaznamenáva obec prirodzený úbytok obyvateľstva v dôsledku toho, že za posledné štyri roky sa narodilo o 5 ľudí menej ako zomrelo. /tab.č.3.3/

Tab.č. 3.4 – Migrácia obyvateľstva v obci Mošurov

rok	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
prist'ahovaní	-	4	2	13	6	1	4	1	8	1
vyst'ahovaní	7	5	2	-	1	1	-	1	2	-
mig. sadlo	-7	-1	-	+13	+5	-	+4	-	+6	+1

Zdroj: Obec Mošurov, 2004

V oblasti migrácie zaznamenala obec priaznivý vývoj. Od roku 1997 eviduje viac prist'ahovaných ako vyst'ahovaných. Celkovo sa do obce za obdobie rokov 1994 – 2003 prist'ahovalo o 21 ľudí viac ako sa odsťahovalo. /tab.č.3.4/

Tab.č. 3.5 – Celkový prírastok/úbytok obyvateľov v obci Mošurov

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
celkový prírastok/úbytok	-7	+3	+1	+15	+2	-1	+4	-1	+1	+2

Zdroj: obec Mošurov, 2004

Výrazný prírastok obyvateľov sleduje obec najmä v 1997, kedy počet obyvateľov vzrástol o 15 ľudí, čo predstavuje nárast o 5 % v porovnaní s rokom 1993. Od roku 2001 nastáva v obci premenlivo mierny úbytok alebo mierny prírastok obyvateľstva. /tab.č.3.5. /

Náboženstvo

Prevažná väčšina obyvateľov (90,4%) sa hlási k rímskokatolíckej viere. Po nich nasleduje gréckokatolícka a pravoslávna cirkev. Nezistené náboženstvo predstavuje 8,4% z celkového počtu obyvateľov. /tab.č.3.6/

Tab.č. 3.6 - Štruktúra obyvateľov v obci Mošurov podľa vierovyznania

Náboženské vyznanie / cirkev	Spolu	%
Rímskokatolícka cirkev	142	90,4
Gréckokatolícka cirkev	1	0,6
Evanjelická cirkev a.v.	-	-
Pravoslávna cirkev	1	0,6
Evanjelická cirkev metodistická	-	-
Cirkev československá husitská	-	-
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	-	-
Ostatné	-	-
Bez vyznania	-	-
Nezistené	13	8,4
Spolu	157	100,0

Zdroj: SODB,2001

Národnostné a etnické skupiny

Slovenská národnosť je v obci zastúpená 97 %-ami. K ukrajinskej národnosti sa hlási 0,6% obyvateľov, k českej národnosti 0,6 %, nezistená národnosť je u 2 % obyvateľov. /tab.č.3.7. /

Tab.č. 3.7 – Národnostné zloženie obyvateľstva v obci Mošurov

	Trvale bývajúce obyvateľstvo	z toho národnosť							
		slovenská		ukrajinská		česká		iná/nezistená	
		počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
Mošurov	157	152	96,8	1	0,6	1	0,6	3	2,0

Zdroj: SODB,2001

Vzdelanie, škola

Vzdelanostná úroveň v obci je pomerne slabá. 22 % obyvateľov má ukončené len základné vzdelanie a 50% má ukončené stredné vzdelanie, no z toho len polovica s maturitou. Vysokoškolsky vzdelaní obyvatelia predstavujú len 3,5 % z trvale bývajúceho obyvateľstva. /tab.č.3.8./

Tab.č. 3.8 - Bývajúce obyvateľstvo podľa najvyššieho skončeného stupňa školského vzdelania

Najvyšší skončený stupeň školského vzdelania	Spolu	v %
Základné	35	22,3
Učňovské (bez maturity)	26	16,6
Stredné odborné (s maturitou)	-	-
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	8	5,1
Úplné stredné odborné (s maturitou)	24	15,3
Úplné stredné všeobecné	6	3,8
Vyššie	-	-
Vysokoškolské bakalárske	-	-
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	11	7,0
Vysokoškolské doktorandské	-	-
Vysokoškolské spolu	11	7,0
Vysokoškolské podľa zamerania:		
- univerzitné	5	45,4
- technické	3	27,3
- ekonomické	3	27,3
- poľnohospodárske	-	-
- ostatné	-	-
Ostatní bez udania školského vzdelania	7	4,5
Ostatní bez školského vzdelania	-	-
Deti do 16 rokov	40	25,4
Úhrn	157	100,0

Zdroj: SODB,2001

Odvetvie hospodárstva

Z ekonomicky aktívneho obyvateľstva (42,0%), najviac ľudí pracuje v priemyselnej výrobe – 18,3 %, vo verejnej správe – 16,7 %, vo veľkoobchode a maloobchode - 13,7 %, v poľnohospodárske – 6,1 %. Potom nasleduje doprava, spoje, peňažníctvo, stavebníctvo a školstvo – 4,5 %. V ostatných odvetviach pracuje menej ako 3 % obyvateľov. /tab.č.3.10/

Tab.č. 3.10 – Odvetvia hospodárstva, v ktorých pracujú obyvatelia obce Mošurov

Odvetvie hospodárstva	Spolu	v %
Poľnohospodárstvo, poľovníctvo a súvisiace služby	4	6,1
Lesníctvo, ťažba dreva a pridružené služby	1	1,5
Ťažba nerastných surovín	-	-
Priemyselná výroba	12	18,3
Výroba a rozvod elektriny, plynu a vody		-

Stavebníctvo	3	4,5
Veľkoobchod a maloobchod	9	13,7
Hotely a reštaurácie	1	1,5
Doprava, skladovanie a spoje	3	4,5
Peňažníctvo a poisťovníctvo	1	1,5
Nehnuteľnosti, prenájom a obchodné služby	2	3,0
Verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpečenie	11	16,7
Školstvo	3	4,5
Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť	2	3,0
Ostatné verejné, sociálne a osobné služby	3	4,5
EA bez udania odvetví	11	16,7
Spolu	66	100,0

Zdroj: SODB,2001

Kultúrny a spoločenský život

Spoločenské a kultúrne vyžitie v obci zabezpečuje Komisia kultúry a športu pri Obecnom zastupiteľstve ako aj ostatné združenia a spolky.

4. Materiálne zdroje

Bývanie a bytový fond

Bytový fond v obci Mošurov tvorí spolu 41 domov. Trvale obývaných domov je 36, z čoho 100,0 % predstavujú rodinné domy. Neobývaných je takmer 12,2 % bytového fondu obce. /tab.č.4.1/

Tab.č. 4.1 – Domový a bytový fond v obci Mošurov

		rodinné domy	bytové domy	spolu	v nich byty spolu
domov spolu		41	-	41	-
trvale obývané domy (TOD)		36	-	36	-
v % TOD		87,8	-	87,8	-
z toho	vlastníctvo bytového družstva	0	0	0	nie je k dispozícii
	vlastníctvo obce	1	-	1	nie je k dispozícii
	vlastníctvo FO	35	-	35	nie je k dispozícii
	vlastníctvo PO	0	0	0	nie je k dispozícii
	vlastníctvo ostatné	0	0	0	nie je k dispozícii
neobývané		5	0	5	0
neobývané v % z celkového počtu domov		12,2	0,0	12,2	0
priemerný vek domu		32	0	32	—

Zdroj: SODB, 2001

Domový a bytový fond obce je mierne zastaralý, nakoľko priemerný vek domu je 35 rokov. Najviac domov bolo v území vystavaných v rokoch 1946 – 1970, a to 30,8 % z celkového počtu domov. V posledných hodnotených rokoch sa intenzita výstavby domového a bytového fondu znížila. V súčasnej dobe však vzrastá záujem o výstavbu nových rodinných domov. /tab.č.4.2/

Tab. č. 4.2 - Obdobie výstavby bytového fondu v obci Mošurov

Obdobie výstavby bytov	v rodinných domoch	v bytových domoch	v domovom fonde spolu
do roku 1945	5	0	5
1946 - 1970	13	0	13
1971 - 1980	7	0	7
1981 - 1990	7	0	7
1991 - 2001	9	0	9
SPOLU	41	0	41

Zdroj: SODB, 2001

Z 36 trvale obývaných domov v obci je 93,6 % napojených na verejný vodovod. 73,7 % obývaných bytov má septik a len 0,8 % bytov má kanalizačnú prípojku. Byty s vykurovaním na plyn predstavujú 54,1 %. Byty so splachovacím záchodom tvoria necelých 80,1 % z celkového počtu obývaných bytov. /tab.č.4.3./

Tab.č. 4.3 - Vybavenie obývaných domov technickou infraštruktúrou v obci Mošurov

vybavenie domov	počet	%
domov spolu	41	100,0
s plynom	36	87,8
s vodovodom	41	100,0
s kanalizačnou prípojkou	0	0
so septikom alebo domácou ČOV	35	85,4
so splachovacím záchodom	36	87,8
s kúpeľňou	40	97,6

Zdroj: SODB, 2001

Technická a komunikačná infraštruktúra

Technická infraštruktúra:

Cestná sieť v obci je tvorená 11 km ciest, z ktorých 2 km tvorí cesta II.kategórie a zvyšok cesty III.kategórie. Väčšina ciest nezodpovedá dnešným požiadavkám automobilovej dopravy, nevyhovujúci je povrch ciest. Obec je splynofikovaná v dĺžke 7,5 km, chýba kanalizácia, vodovod je vybudovaný v dĺžke 7 km..

V obci je zabezpečený zber komunálneho odpadu založený na pravidelnom systéme zberu prostredníctvom zberných nádob. Interval zberu je jedenkrát za dva týždne. Zber odpadov je zabezpečovaný spoločnosťou A.S.A, s.r.o.

Obec Mošurov realizuje v rámci MR Stráže aj separovaný zber. Prevažne ide o zber do zberných nádob, prípadne do vriec. Medzi zbierané odpady patria plasty a sklo. Obec je zásobovaná elektrickou energiou vzdušnými prípojkami. Občania obce využívajú na vykurovanie najmä plyn a tuhé palivo, ojedinele elektrinu.

Dopravné spojenie je zabezpečené autobusovou a automobilovou dopravou.

Komunikačná infraštruktúra:

Telefonické spojenie zabezpečujú telefónne rozvody a 2 mobilní operátori T-Mobile a.s. a Orange GSM, a.s. V obci je obecný rozhlas.

Tab. č. 4.4 - Vybavenie obce Mošurov technickou infraštruktúrou

Infraštruktúra v km	Mošurov
cestná sieť	11
cesty 1. kat.	0
cesty 2. kat.	2
ostatné	9
železničná sieť	0
plyn	7,5
kanalizácia	x
ČOV	x
vodovod	7
zber TKO	1
klasický	1
separovaný	1
domové ČOV	3
spôsob vykurovania	P,T
vedenie el. ener.	1
vzdušné	1
káblové	x
autobus. zastávka	2
autobus. spojenie	1
z toho expresné	x
telefónny rozvod	1
rozhlas	1
káblová TV	x

Zdroj: obec Mošurov, 2004

Spoločenské a športové zariadenia

Obec má vlastný kultúrny dom, ktorý sa nachádza v spoločných priestoroch s obecným úradom. Kapacita sály je do 200 ľudí. V minulosti sa tu konali pravidelné ľudové zábavy, svadby a smútočné pohrebné kary. V súčasnosti sa využíva nepravidelne, najčastejšie sú to voľby, kary, výročné schôdze poľovníkov. Využíva sa aj na kultúrne podujatia, pripravované pre rôzne príležitosti a akcie. V priestoroch obecného úradu sa nachádza aj obecná knižnica, ktorá bola založená v roku 1968. Prevažná časť knižného fondu je venovaná detskej literatúre, nakoľko je tu prevaha detských čitateľov.

Športové zariadenie v obci nie je. Obecné zastupiteľstvo uvažuje o obnovení lokality „Lúčka“, ktorá by slúžila pre športové účely občanov obce.

IV. SWOT analýza

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<p>ekonomická oblasť</p> <ul style="list-style-type: none"> - potenciál pre poľnohospodárstvo - vhodné poľnohospodárske podmienky - dlhoročná tradícia v poľnohospodárstve - technická infraštruktúra a životné prostredie - čisté ovzdušie - a čistota potoka - rozbiehajúca separácia odpadov <p>sociálna oblasť</p> <ul style="list-style-type: none"> - pohostinní ľudia - pracovitosť našich ľudí strednej a staršej generácie - záujem o vzdelanie - dobrý prístup občanov k informáciám a poradenským službám - existujúce priestory pre kultúru a šport <p>prírodné podmienky a kultúrne zdroje</p> <ul style="list-style-type: none"> - historické a kultúrne pamiatky - prírodný potenciál pre rozvoj cestovného ruchu a agroturistiky - obcou prechádza Gotická cesta - prírodné krásy - výhodná poloha územia - dobrá „hubárska“ poloha 	<p>ekonomická oblasť</p> <ul style="list-style-type: none"> - nezamestnanosť - nedostatočná propagácia daností a aktivít obce - slabo ohodnotená práca - nedostatok pracovných príležitostí - nedostatok ubytovacích a stravovacích kapacít - slabo rozvinutý cestovný ruch - nevyužívanie obnoviteľných zdrojov energie - nedostatok finančných prostriedkov obyvateľstva - zlé hospodárenie s lesmi - čierna práca <p>technická infraštruktúra a životné prostredie</p> <ul style="list-style-type: none"> - chýbajúca kanalizácia - zlý stav miestnych komunikácií - znečistené životné prostredie <p>sociálna oblasť</p> <ul style="list-style-type: none"> - nižší záujem občanov o informácie - nedostatočná spolupráca medzi sektormi - odchod mladých ľudí z obce - vandalizmus niektorých občanov – domácich aj turistov - nedostatočná ponuka na celoživotné vzdelávanie - chýbajúce športové zariadenia - slabá jazyková úroveň - nedostatok možnosti pre mladých ľudí o efektívne využívanie voľného času <p>prírodné podmienky a kultúrne zdroje</p> <ul style="list-style-type: none"> - nedostatočné zachovávanie regionálnych tradícií

PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> - rozvoj cestovného ruchu, agroturistiky a vidieckej turistiky - zviditeľnenie obce - fondy EU - spájanie sa obcí, menších s väčšími - separovaný zber - využívanie alternatívnych zdrojov energie - prílev investícií z vonka 	<ul style="list-style-type: none"> - normy a podmienky EÚ - vandalizmus - legislatíva štátu smerom od občana - nízka kúpyschopnosť obyvateľov - prehlbujúce sa regionálne rozdiely - nevyhovujúca politika štátu v prospech vidieka - nevysporiadanie vlastníckych vzťahov - nepripravenosť územia na čerpanie a následné prefinancovanie projektov z eurofondov

V. Problémová analýza

Najkľúčovejšie problémy v obci Mošurov je potrebné v najbližšom období riešiť:

- vzhľad a životné prostredie v obci
- čiastočná propagácia obce smerom k občanom aj navonok
- nevybudované centrum v obci a oddychové zóny

VI. Ciele

Zadefinované problémy je možné riešiť uskutočnením a dosiahnutím cieľov:

1. zvýšiť záujem občanov všetkých vekových kategórií o dianie a vzhľad životného prostredia v obci
2. aktívny podiel obce na akciách organizovaných Mikroregiónom Stráže
3. Vidiecka turistika – organizovanie turistického prechodu pohorím Čergov – Lysá pod záštitou obecného úradu
4. Dobudovanie obecného vodovodu
5. Rozšírenie obecného cintorína
6. Vybudovanie schodov ku rímskokatolíckemu kostolu
7. Vybudovanie chodníkov v obci
8. Vybudovanie miestneho športoviska „Lúčka“

9. Úprava okolia, zhotovenie sedačiek a stolov + altánok s ohniskom pri Kaplnke svätej Apolónie
10. II. etapa rekonštrukčných prác na objekte Kultúrneho domu
11. Spracovanie Územného plánu obce Mošurov s dôrazom na zapracovanie stavebných pozemkov v intraviláne obce, s cieľom rozšírenie bytového fondu v obci
12. Úprava toku miestneho potoka „Mošurovanka“ v časti obce
13. Vyčistenie a spevnenie lesného chodníka z obce ku Kaplnke svätej Apolónie
14. Zriadenie internetovej miestnosti v objekte obecného úradu v Mošurove
15. Zviditeľniť obec propagačnými a informačnými aktivitami vnútri aj navonok
16. Zlepšiť stav technickej infraštruktúry a verejných priestranstiev v obci

VI. Akčný plán

Cieľ	Aktivita/ Projekt	Žiadateľ	Miesto realizácie	Časový harmonogram	Donor Zdroj	Finančné zdroje		
						celkový rozpočet	vlastné zdroje	iné zdroje
1. zvýšiť záujem občanov všetkých vekových kategórií o dianie a vzhľad životného prostredia v obci	Vydanie obecného listu	Obec Mošurov	Mošurov	2009	rozpočet obce Mošurov	3 tis.	3 tis.	-
	Súťaž o najkrajšiu kvetinovú záhradku	Obec Mošurov	Mošurov	2009	rozpočet obce Mošurov	3 tis.	3 tis.	-
	Tradičné každoročné spoločenské a športové podujatia	Obec Mošurov v spolupráci Maticou slovenskou	Mošurov	každoročne	rozpočet obce Mošurov	3 tis.	3 tis.	
	Športové podujatie pre deti z príležitosti MDD	Obec Mošurov	Mošurov	každoročne	rozpočet obce Mošurov	1 tis.	1 tis.	.

Cieľ	Aktivita/ Projekt	Žiadateľ	Miesto realizácie	Časový harmonogram	Donor Zdroj	Finančné zdroje		
						celkový rozpočet	vlastné zdroje	iné zdroje
2. zviditeľniť obec propagačnými a informačnými aktivitami vnútri aj navonok	Propagačný materiál obce - pohľadnica	Obec Mošurov	Mošurov	2009	rozpočet obce Mošurov	2 tis.	1 tis.	1 tis.
	Dodávanie informácií k aktualizácii web-stránky MR Stráže,	Obec Mošurov	Mošurov	každoročne	-	-	-	-
	Agroturistika a vidiecka turistika – Prechod pohorím Čergov- Lysá	Obec Mošurov	Mošurov +MR Stráže	každoročne jeseň	rozpočet MR Stráže rozpočet obce	20 tis.	5 tis.	15 tis.
	Zriadenie internetovej miestnosti na obecnom úrade	Obec Mošurov	Mošurov	2009	rozpočet obce Mošurov	25 tis.	5 tis.	20 tis.
	Vydanie bulletinu k 750.výročiu prvej písomnej zmienky o obci	Obec Mošurov	Mošurov	2009	Rozpočet obce Mošurov	10 tis.	5 tis.	5 tis.

Cieľ	Aktivita/ Projekt	Žiadateľ	Miesto realizácie	Časový harmonogram	Donor Zdroj	Finančné zdroje		
						celkový rozpočet	vlastné zdroje	iné zdroje
3. zlepšiť stav technickej, občianskej a sociálnej infraštruktúry a verejných priestranstiev v obci	II. etapa rekonštrukčných prác na objekte Kultúrneho domu	Obec Mošurov	Mošurov	2008-2009	Ministerstvo financií SR rozpočet obce	200 tis.	100 tis.	100 tis.
	Úprava toku miestneho potoka Mošurovanka	Obec Mošurov	Mošurov	2009 - 2010	Povodie Hornádu a Bodvy + rozpočet obce	50 tis.	30 tis.	20 tis.
	Dobudovanie obecného vodovodu	Obec Mošurov	Mošurov	2009-2010	rozpočet obce	200 tis..	200 tis.	0 tis.
	Rozšírenie obecného cintorína	Obec Mošurov	Mošurov	2008-2009	rozpočet obce	50 tis.	50 tis.	-
	Vybudovanie schodov ku kostolu svätej Anny	Obec Mošurov	Mošurov	2008-2009	rozpočet Rímskokatolíckeho farského úradu + rozpočet obce	100 tis.	50 tis.	50 tis.

	Vybudovanie chodníkov v obci	Obec Mošurov	Mošurov	2009-2010	rozpočet obce	150 tis.	150 tis.	-
	Vybudovanie športoviska „Lúčka“	Obec Mošurov	Mošurov	2009	NEFO fond PSK	100 tis.	20 tis.	80 tis.
	Úprava okolia Kaplnky svätej Apolónie + zhotovenie altánka	Obec Mošurov	Mošurov	2008	rozpočet obce	20 tis.	10 tis.	10 tis.

VII. Monitorovanie a hodnotenie

Obecné zastupiteľstvo obce Mošurov bude na svojich zasadnutiach jedenkrát ročne prehodnocovať plnenie Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Mošurov.

VIII. Zoznam použitých podkladov

1. Nitrátová direktíva – Výskumný ústav pôdoznanectva a ochrany pôdy - <http://www.vupu.sk>
2. Lokality NATURA 2000 – <http://www.sopsr.sk/natura/>
3. Jana Pešáková, Komplexná geografia obce Mošurov
4. Lesy Slovenskej republiky, š.p., Prešov
5. Mikroregión Stráže, Mikroregión Čergov: Excel Enterprise, s.r.o. pre Karpatský Euroregión Slovensko
6. Krásy Slovenska, č.3-4, 2004
7. Sčítanie obyvateľov, domov a bytov, Krajská správa štatistického úradu SR, Prešov, 2001 (SODB)
8. Živnostenský register SR – <http://www.zrsr.sk>
9. Obchodný register SR – <http://www.orsr.sk>
10. Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Prešov (UPSVaR)
11. Úrad geodézie, kartografie a katastra SR, Prešov (UGKaK)

IX. Zoznam použitých skratiek

- TP SAPARD – Technická pomoc SAPARD
- EÚ – Európska únia
- MR – mikroregión
- MVO – mimovládna organizácia
- VÚC – Vyšší územný celok
- TTP – trvale trávnaté porasty
- SHR – súkromne hospodáriaci roľník
- CR – cestovný ruch
- MP SR – Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky
- VÚPaOP - Výskumný ústav pôdozvedectva a ochrany pôdy
- CHKO – chránená krajinná oblasť
- ÚSES – územný systém ekologickej stability
- ŠOP SR – Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky
- ARVI – Agentúra pre rozvoj vidieka
- SAST – Slovenská asociácia pre trvalo udržateľný cestovný ruch
- VOKA – Vidiecky organizácia pre komunitné aktivity
- EAO – ekonomicky aktívne obyvateľstvo
- OZ – občianske združenie
- ČOV – čistička odpadových vôd
- FO – fyzická osoba
- PO – právnická osoba
- TOD – trvale obývané domy
- TKO – tuhý komunálny odpad
- ROEP – Register obnovenej evidencie pozemkov
- RPS – Register pôvodného stavu
- RVP – Register vlastníckych práv
- ZRPS – Zjednodušený register pôvodného stavu
- k.ú. – katastrálne územie
- SAŽP – Slovenská agentúra životného prostredia
- ÚPN – Územný plán
- ÚPD – Územnoplánovacia dokumentácia
- PHSR – Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja
- SODB – Sčítanie obyvateľov, domov a bytov
- ŽR SR – Živnostenský register Slovenskej republiky
- OR SR – Obchodný register Slovenskej republiky
- ÚPSVaR - Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
- ÚGKaK - Úrad geodézie, kartografie a katastra SR, Prešov
- MAS – Miestna akčná skupina
- RO – Riadiaci orgán
- MO – Monitorovací orgán
- SWOT analýza – Analýza silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození